Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2026)0046

Järjestelmällinen sorto, epäinhimilliset olot ja hallinnon tekemät mielivaltaiset pidätykset Iranissa

Euroopan parlamentin päätöslauselma 12. helmikuuta 2026 järjestelmällisestä sorrosta, epäinhimillisistä oloista ja hallinnon tekemistä mielivaltaisista pidätyksistä Iranissa (2026/2612(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Iranista,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 150 artiklan 5 kohdan ja 136 artiklan 4 kohdan,

A. ottaa huomioon, että islamilainen tasavalta sortaa kansaansa järjestelmällisesti mielivaltaisilla pidätyksillä, tahdonvastaisilla katoamisilla, kidutuksella, ilman oikeudenkäyntiä toteutetuilla teloituksilla, kuolemanrangaistuksilla, seksuaalisella väkivallalla, kollektiivisilla rangaistuksilla ja epäinhimillisillä vankeusoloilla;

B. ottaa huomioon, että arviot viimeaikaisten mielenosoituksien kuolonuhrien määrästä vaihtelevat useista tuhansista yli 35 000 kuolonuhriin, joiden joukossa on naisia, lapsia ja vanhuksia; ottaa huomioon, että uhrien joukossa on EU:n kansalaisia;

C. ottaa huomioon, että mielivaltaisia pidätyksiä on tehty kymmeniä tuhansia mutta niiden todellinen määrä ei ole tiedossa; ottaa huomioon, että pidätettyjä pidetään vangittuina ilman mahdollisuutta tavata asianajajia ja perhettä tai saada asianmukaista sairaanhoitoa ja että heitä on kidutettu, kohdeltu kaltoin valvottamalla ja muiden väärinkäytösten muodossa sekä pakotettu tunnustamaan;

D. ottaa huomioon, että dokumentoidut teot ylittävät ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten rajan;

E. ottaa huomioon, että Iran toteuttaa valtioiden rajat ylittäviä tukahduttamistoimia epäsuoran pakottamisen avulla, esimerkiksi ihmisoikeuksien puolustajan Fariba Balochin pojan Mohamed Amer Dadafarzinin tapauksessa, jossa hänet on pidätetty mielivaltaisesti ja

häntä on kidutettu kostoksi äitinsä tekemästä ihmisoikeustyöstä ja Euroopan parlamentille antamasta todistajanlausunnosta;

F. ottaa huomioon, että islamilaisella vallankumouskaartilla on keskeinen rooli sortotoimissa ja että se toimii vapaasti ilman pelkoa rangaistuksista; ottaa huomioon, että EU on nimennyt islamilaisen vallankumouskaartin terroristijärjestöksi;

1. ilmaisee solidaarisuutensa Iranin kansalle ja toteaa, että Iranin kansa on ainoa oikeutettu suvereniteetin lähde Iranissa; tukee Iranin kansaa, joka pyrkii vapauteen ja oikeuteen elää ilman islamistista painostusta;

2. pitää valitettavana, että hallinto käyttää järjestelmällisesti mielivaltaisia pidätyksiä, kidutusta, ilman oikeudenkäyntiä toteutettuja teloituksia ja kuolemanrangaistusta sorron välineinä; kehottaa lakkauttamaan kuolemanrangaistuksen välittömästi;

3. vaatii hallintoa lopettamaan kaikki siviileihin kohdistetut väkivallanteot, teloitukset ja sortotoimet; vaatii vapauttamaan kaikki mielivaltaisesti pidätetyt henkilöt, mukaan lukien ulkomaalaiset ja kaksoiskansalaiset;

4. kehottaa viranomaisia lopettamaan sellaisiin lääkäreihin ja terveydenhuollon työntekijöihin kohdistetut toimet, jotka hoitavat loukkaantuneita mielenosoittajia;

5. kehottaa YK:n elimiä dokumentoimaan julmuudet riippumattomasti ja säilyttämään todisteet tulevia syytetoimia varten; korostaa tarvetta varmistaa vastuuvelvollisuus kansainvälisillä oikeudellisilla mekanismeilla, muun muassa siten, että YK:n turvallisuusneuvosto asettaisi Iranin syytteeseen Kansainvälisessä rikostuomioistuimessa;

6. pitää valitettavana, että hallinto on ottanut kohteekseen mielenosoittajia, aktivisteja, toimittajia, ihmisoikeuksien puolustajia, ulkomaalaisia ja kaksoiskansalaisia, naisia, vähemmistöjä ja eri yhteisöjä, joihin lukeutuvat muun muassa kurdit, balutšit, ahwaz-arabit, bahait ja kristityt; kehottaa vapauttamaan henkilöt, jotka on pidätetty yksinomaan heidän etnisen alkuperänsä tai uskonnollisen vakaumuksensa vuoksi;

7. kehottaa neuvostoa ja jäsenvaltioita laajentamaan kohdennettuja pakotteita, mukaan lukien varojen jäädyttäminen ja matkustuskiellot, väärinkäytöksistä vastuussa olevia, muun muassa islamilaisen vallankumouskaartin jäseniä ja poliittisia johtajia, syyttäjiä sekä vankilan ja turvallisuusalan viranomaisia, vastaan sekä panemaan pakotteet täytäntöön ja estämään niiden kiertämisen;

8. tuomitsee jyrkästi Iranin islamilaisen tasavallan valinnan YK:n sosiaalisen kehityksen toimikunnan varapuheenjohtajamaaksi ja pitää valitettavina raportteja, joiden mukaan YK:n pääsihteeri lähetti hallinnolle onnitteluviestin islamilaisen vallankumouksen

vuosipäivänä, millä kelpuutetaan joukkomurhista, kidutuksesta ja mielivaltaisista pidätyksistä vastuussa olevaa hallitusta ja heikennetään kansainvälistä vastuuvelvollisuutta;

9. tuomitsee naisten sorron ja kehottaa vapauttamaan välittömästi kaikki pidätetyt naiset, erityisesti Nobel-palkinnon saajan Narges Mohammadin;

10. tuomitsee Iranin viranomaisten tahallisesti harjoittaman panttivankidiplomatian; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita kehittämään vastastrategian, jolla autetaan pidätettyjen perheitä ja estetään uusien panttivankien ottaminen;

11. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tarjoamaan suojelua ja humanitaarista apua ihmisille, jotka ovat vakavassa hengenvaarassa, ja tukemaan ratkaisuja, joilla palautetaan pääsy internetiin;

12. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioille, YK:lle ja Iranin johdolle.